

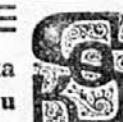
SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
23 aprila 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglaši po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 10

Treća redovna glavna skupština Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ovogodišnja, treća redovna glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije očekivana je u sokolskim redovima, kao što to uvek biva, s osobitim zanimanjem. To se najbolje moglo da vidi i po samom broju delegata, koje su naše jedinice uputile na saveznu skupštinu u punom broju. Ova je činjenica i posve shvatljiva kad se uzme u obzir, da se baš prilikom zasjedanja tog našeg najvišeg sokolskog foruma, savezne glavne skupštine, rešavaju najkupnija i najvažnija pitanja našega Sokolstva, pitanja, koja su od opšteta značenja po rad kao i po opštanak čitave naše organizacije i sokolskog pokreta u našoj zemlji. Na glavnoj skupštini Saveza ne samo da se izlaže željan prošlog, izvršenog rada, već se tu udaraju i smernice za rad koji naše Sokolstvo čeka u budućnosti.

Poznato je, da inicijativa za rad, posvuda, a što je prirođeno, pripada uvek glavnom vodstvu, jedne organizacije, a što i treba i mora da bude. Glavno vodstvo, u našem slučaju sokolsko, osim što ima da uskladije rad sa bitnim načelima i elementima samoga pokreta na kojima se temelji Sokolstvo, ono ima također da upravlja svim radom s najširim pogledima i s najdubljim shvaćanjem svih potreba čitave zajednice uopšte, a svih njenih stavnih delova posebice. Glavno vodstvo je arterija iz koje treba da struji po svem telu sokolske zajednice zdrava, svezna krv, koja svim delovima tela donosi hranu za život — uputstva, direktive, potstrek i svaku pomoć, moralnu i materijalnu. Glavno vodstvo s najbržim i najracionalnijim ekonomisanjem svega moralnog i materijalnog kapitala zajednice, te sa konceptacijama jednog stvarnog i tačno određenog programa, koji će se realizovati do najviše mogućnosti, dakako, u koliko budu dopuštale i razne okolnosti, od kojih je katkad mnogo teško predvideti, — daje čitavoj organizaciji život. Ovo nam pokazuju i činjenice, da gde god je u najvišim redovima, u vodstvu, nestalo pravog inicijativnog duha, gde je zatajio mozik, onaj arboritac, da je onda i u najotpornijim stavnim delovima tela počelo prirodnom posledicom da nastupa stanje ukočenosti, a zatim i znaci nastupajućeg umrtvljivanja. Dakle, glavno vodstvo je uvek nosilac svega rada jedne organizacije i ono joj podaje duh života.

Na glavnem vodstvu našega Sokolstva veliki su zadaci, velik rad i velika odgovornost. Da bi taj veliki i odgovorni rad bio što uspešniji, u organizaciji koja je bazirana na jednoj strogo demokratskoj osnovi, taj rad podleže redovno i svakogodišnjoj oceni najvišeg sokolskog foruma — glavne skupštine Saveza, koja je svemu tome sokolskom radu pravi regulativ i korektiv. I baš što se uloga glavne skupštine Saveza ispoljuje u posvemašnjem vršenju te njene funkcije i punom korišćenju svih tih njenih prava, kako to baš jedinstveno pokazuju i sve sokolske skupštine, baš u tome se očituje i prava jezgra sokolskog shvaćanja dužnosti, a poglavito sokolskog demokratizma. I jednu osobito veliku odliku, fundamentalnu u našoj organizaciji, koja se najjasnije očituje pravu otvorenog i jasnog bratskog, objektivnog i dostojanstvenog diskutovanja po svim pitanjima naše organizacije svakog člana, tu odliku naše Sokolstvo treba da neguje i čuva, ali i da budno pazi, da se ona pravilno i sokolski shvaća, jer samo će tako onda svaka diskusija biti stvarna i imati plodnog uspeha. A i u ovome pogledu, zaista, radujemo se iskreno, što sve više idemo boljem i boljem.

Glavni pak sokolski rad na terenu provode sokolske jedinice, saobražavajući ga, naravno, uvek mogućnostima, prilikama i potrebama svoga kraja. Zato je baš i od osobite važnosti, što

glavna skupština Saveza pruža prilike i neposrednu mogućnost delegatima naših jedinica da iznesu i životu rečju predoče sva ono što utiče na sokolski rad u pojedinim krajevinama naše zemlje, da ukažu na razne potrebe, koje iskravaju na samom terenu rada, kao i na sve okolnosti u kojima se općenito taj rad kreće i razvija, a sve u cilju, da bi se naše jugoslovensko Sokolstvo što jače razgranalo, raširilo, ojačalo i

kolskih listova, prisustvovali i članovi uprave Saveza, članovi saveznog pravstvenog odbora te izvestan broj sokolskih pisaca i novinara, raspravlja je o uređivanju, pravcu i finansijskom stanju savezne sokolske štampe. Pre podne toga dana podneseni su referati urednika o stanju pojedinih listova, kojom je prilikom bila obraćena naročita pažnja na članke kulturne i socijalne sadržine, koje će »Sokolski glas-

ski slet, i zato je učešće Vaših delegata osobito poželjno.

Očekujemo Vaša bratska obaveštenja i radujemo se sigurnom vidjenju 13 i 14 maja u Pragu. Na zdar! — Tajnik dr. Pehl a; starosta dr. Bukovski —

Od strane Saveza Slovenskog Sokolstva stigao je sledeći pozdravni telegram:

— U ime Saveza slovenskog Sokolstva pozdravljamo Vašu skupštinu uz najiskrenije želje, podvlačeci potrebu jače veze i saradnje bratskih Saveza na dobro naših dragih nam otadžbine. Zdravo! Nazdar! Czoleml — Tajnik Štjepanek, poslovodci potpredsednik Zamotski —

Savez Poljskog Sokolstva poslao je pozdravni telegram ovog sadržaja:

— Prilikom održavanja Vašu skupštine poljsko Sokolstvo šalje jugoslovenskom Sokolstvu iskrene želje, da bi zasedanje skupštine bilo plodno i uz želju: Do vidjenja u Lavovu i u Ljubljani! Zdravo! Czoleml! — Tajnik Boguslavski, predsednik Zamotski —

II zamenik saveznog starešine brat Dura Paunković pozdravio je skupštinu telegrafski, ispričavajući se što je zvaničnim poslovima sprečen da istoj prisustvuje.

Ministar za fizičko vaspitanje naroda brat dr. Lavoslav Hanžek, koji je sprečen da prisustvuje skupštini, uputio je svoj pismeni pozdrav sledeće sadržine:

— Zaprečen neodloživim poslom, želim što se ne mogu odazvati bratskom pozivu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije i prisustvovati njegovoj III godišnjoj skupštini na dan 23 aprila o. g. Uveren sam, da će i ovogodišnja manifestacija Sokolstva biti živi primer sokolske radinosti i bratske discipline, pa se pridružujem želji svih Sokola, da glavna skupština svrši svoje visoke zadatke u slavu Njegovog Veličanstva Kralja i u korist naroda i otadžbine. Ubeden, da će savezna skupština umeći da i sada pronade najbolji put, kojim će i u narednoj godini povesti naše Sokolstvo još lepšem napretku, pozdravljajući skupštini, žali što istoj nije mogao da učestvuje s razloga, što je baš toga dana imao da drži predavanje na Prosvetnoj školi Fignerovoju u Maloj Boleslavji.

Isto tako ispričali su se što ne mogu prisustvovati skupštini predsednik Senata g. dr. Ante Pavelić, radi odsutnosti iz Beograda, predsednik Narodne skupštine g. dr. Kosta Kumanudi, koji je također odsutan po državnim službenim poslovima, ministar brat dr. Albert Kramer, koji se toga dana našao u inostranstvu, kao i brat Vincenc Stjepanek, koji u svome pismu, toplo pozdravljajući skupštini, žali što istoj nije mogao da učestvuje s razloga, što je baš toga dana imao da drži predavanje na Prosvetnoj školi Fignerovoju u Maloj Boleslavji.

Svi pojedini pozdravi upućeni saveznoj skupštini bili su popraćeni živim pljeskanjem i poklicima. Nakon svih obavljenih formalnosti predsedavajući brat Gangl najavljuje prelaz na prvu tačku dnevnog reda, naime na izveštaj zamenika savezne starešine, pa time u vezi počinje svoj govor.

Gовор брата Gangla

Braćo! Sestre!

Na čelu naše domovine Kraljevine Jugoslavije i našeg jugoslovenskog naroda stoji sin iz naroda, čija je prva mladost procvjeta u vredinama Crne Gore, koji je pod vodstvom svoga velikoga Oca došao u viteškog borca za pravu i slobodu naroda, koji je junaci

Pogled na predsednički sto za vreme govora I zam. starešine brata E. Gangla

prodrio u najšire narodne slojeve. I stoga i sva mišljenja, upozorenja, saveti i ostalo, a što od strane naših jedinica nalazi svoga izraza ponajviše u formi raznih korisnih predloga, pa i same kritike rada, sve je to samo i jedino u iskrenoj želji i težnji da predak bude trajan i uspeh siguran.

Pri tome svemu naročito treba ovde podvuci i konstatovati, da je baš ogromni rad glavnoga vodstva koji rukovodi celokupnom organizacijom, kroz čvrsto očitanim pravcem i u svojim rezultatima pokazao posvemašnji uspeh, tim više ako se imaju u vidu i sve one ne male teškoće, kojima se Savez u sprovođenju svojih zadataka imao da bori, a koje teškoće običnom i površnom motrioci nisu a niti mogu ukoviti dovoljno poznate.

Veliki rad a s time i veliku odgovornost vodstva našega Sokolstva počeo je još i ozbiljno današnje doba. U iskušenjima, kojima je osobito ove godine bilo izvrgnuto naše Sokolstvo, ono je, predvedeno od svoga vodstva, umelo i znalo da ostane i dalje na svojoj visini, punoj dostopanstva i časti. Ovo, kao i još druga pitanja, neka među njima i vrlo važna, koja privlače osobito pažnju svega našega Sokolstva, a koja će svakako, danas — sutra trebati neminovno da se reče, u koliko već nisu u toku samog rešavanja, sve je to našlo svoga pravog odjeka i odraza na ovoj saveznoj glavnoj skupštini, odnosno na konferencijama, koje su joj prethodile. I sva ta održana većanja, duboko smo ubedeni, da će jugoslovenskom Sokolstvu doneti novih, zdravih, još lepših željenih plodova. U toj veri podržava nas naše staro sokolsko iskustvo.

Glavnoj skupštini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije prethodila je konferencija o saveznoj sokolskoj štampi, koja je održana 20. o. m. u Beogradu u prostorijama Saveza SKJ. Ova konferencija, kojoj je predsedavala I zamenik starešine brat Gangl, a kojoj su, pored urednika saveznih so-

nikački nastojati da donosi, kao i članici pedagoškog značaja u vezi sa listovima za sokolsku omladinu i decu.

Veliki porast seoskih sokolskih jedinica, naročito sokolskih četa, izazvao je potrebu da se sokolska štampa posveti i specijalnim pitanjima Sokolstva na selu kao i u opštine. Zbog toga je zaključeno da se preporuči saveznoj glavnoj skupštini da prihvati predlog, prema komе će »Sokolski glasnik« u buduće donositi naročiti prilog pod imenom »Sokolsko selo».

Na popodnevnjoj sednici konferencije rešavaju su pitanja finansijskog i gospodarskog značaja saveznih sokolskih listova.

Dne 23. o. m. održavan je preko celoga dana u prostorijama Francuskog kluba u Ratničkom domu poverljivi sastanak delegata za saveznu godišnju skupštinu pod pretdsedanjem I zamenika starešine brata Gangla i III zamenika starešine br. Lacka i Križa, na kom se je raspravljalo o izveštajima saveznih funkcionera te o predložima od strane uprave Saveza kao i od strane samih župa. (O ovome izvestiće, u narednom broju našeg lista, u kome ćemo doneti i sve zaključke sa ove treće redovne skupštine.)

Ovim konferencijama bio je završen pripravni rad za samu glavnu skupštinu u nedelju 23. o. m.

Sama glavna skupština Saveza SKJ održana je u istim prostorijama Francuskog kluba u Ratničkom domu u 10 sati pre podne, pred posve ispunjenom dvoranom od strane skupštinskih delegata, članova Izvršnog odbora. Uprave.

Za predsedničkim stolom nalazili su se uz I zamenika starešine brata Gangla i III zamenika starešine brata Križa članovi Izvršnog odbora Saveza.

U prvom redu dvorane, ispred odličnih uzvanika i skupštinskih delegata, zauzeo je mesto izaslanik Njegovog Veličanstva Kralja general g. Hristić, zatim ministar unutrašnjih dela g. Žika Lazlć, poslanik Češkoslovačke Republike brat dr. Robert Flider, za-

delegat Narodne skupštine, sekretar iste i narodni poslanik brat Gavrilo Milivojević. Zatim su se nalazili zastupnik Pokrajinskog ruskog Sokolstva brat Artamonov, delegat Saveza dobrovoljaca br. Toma Tolaci, delegat Jadranske straže g. Jovan Stojanović, delegat Udrženja četnika brat Kosta Pečanac, delegat Auto-kluba g. Andra Ristić, te brojni predstavnici ostalih prestoničkih udruženja.

Tačno u 10 časova ušao je u skupštinsku dvoranu u pratnji I zamenika starešine brata Gangla izaslanik Njegovog Veličanstva Kralja general g. Hristić i zauzeo svoje mesto, i odmah nakon toga skupština je započela.

Predsedavajući zamenik starešine brat Gangl otvarajući skupštinu imenuje po članu 5 poslovnika za zapisnicare braću Franju Galijana i Milenką Časića, za overotitelje zapisnika braću Momira Kornovića i dr. M. Stefanovića, a za brojače glasova braću Kosta Jugovića, Bogumila Kajzelja i Radu Ubavica.

Nadalje za ovim konstatuje, da su na skupštini zastupane sve župe, ceo Izvršni i Upravni odbor Saveza, te revizori i da je dnevni red sastavljen prema propisima poslovnika.

Izveštava također, da su skupštini poslati sledeći pozdravi, i to: bratska Češkoslovačka obec sokolska uputila je pozdravno pismo sledećeg sadržaja:

— Najsrećnije Vam se zahvaljujemo na ljubaznom pozivu za Vašu skupštinu, koju održavate u danima 22 i 23. o. m. i želimo Vam na istoj iskreno mnogo uspeha. Žalimo, što ovaj Vašoj skupštini ne možemo da učestvujemo po svojim delegatima, a što bi veoma rado učinili. Nadamo se pak, da ćemo moći u danima 13 i 14 maja, kada održavamo sednicu našeg Vibora, učestvovati u sastanku našoj sredini zastupnike Vašeg bratskog Saveza, čija će nam poseta biti osobito mila.

Na ovoj našoj sednici Vibora raspravljaće se i o pitanju dolaska češkoslovačkog Sokolstva na Vaš pokrajini.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Braf dr. Miroslav Klinger,
novi načelnik ČOS

U sobotu 22 i nedelju 23 aprila održan je u Tisjevom domu u Pragu zbor župskih načelnika, kojemu je predsedao br. dr. Klinger. Nakon 35 godina plodnog rada u tehničkom vodstvu zahtvano se je oduzim pismom na tom mestu kao i na mestu načelnika ČOS brat Agaton Heler. Iz tehničkog odbora istupili su još brat M. Smiržak, drugi zamenik načelnika ČOS, i brat Dušek, dugogodišnji prški župski načelnik. Svima njima izrazio je zbor puno priznanje i bratsku zahtvanost na njihovom požrtvovnom i uspešnom radu. Nakon apsolviranja raznih aktualnih tačaka dnevnog reda, koje su sve primljene i odobrene, prešlo se je na izbor članova novog načelnštva ČOS, za koji je vladalo osobito interesovanje. Jednoglasno bio je izabran za novog načelnika ČOS brat dr. Miroslav Klinger, jedan od najuspobinjih tehničara i odličan vežbač-takmičar iz redova mlađe generacije. Prvim zamenikom načelnika izabran je brat dr. August Pehlert, takoder poznat sokolski radnik, vežbač, takmičar i tajnik ČOS, za drugog zamenika načelnika ČOS izabran je brat František Nimshaus iz Visokog Mita, a za trećeg brat Antonin Benda, načelnik prškog Sokola. Za počasne članove tehničkog odbora ČOS izabrana su braća: Heler, Smiržak i Dušek. Ovaj izbor predložio je potvrdi Viboru ČOS. Na ovom zboru, kojem je učestvovao i starosta ČOS brat dr. Bukovski s još nekim članovima predsedništva i sestrom načelnicom Provažnikovom, bilo je govora i o učešću na sletovima u Ljubljani, Lavovu i Čikagu, dalje o saradnji sa sportskim udruženjima i o narednim gimnastičkim takmičenjima u Budimpešti.

Brat dr. Miroslav Klinger poznat je kao odličan i sposoban, prokušan sokolski tehnički, administrativni i idejni radnik. On je u sokolskim redovima prošao sve faze sokolskog rada i života: od naraštaja do vežbača, takmičara i prednjaka. U njemu će ČOS bez sumnje naći vrednog naslednika br. dr. Jindřich Vaněčka, kome je sa zboru bila poslata posebna deputacija. Bratu dr. Klingeru i ČOS i naše bratske čestitke!

II slet i takmičenja českoslovačkog Sokolstva u Čikagu

Već smo nekoliko puta objavili u našem listu o pripremama za slet českoslovačkog Sokolstva u Americi, koji će se održati krajem juna u Čikagu i to u okviru priredbe svetske izložbe. Plakat za ovaj slet naše braće izrađen je u četiri boje i prikazuje jedan deo

stadiona Soldiers Field na kojem će se održati slet, a koji imade mesta za 120.000 gledalaca. U pozadini plakata nalazi se siluetna palata svetske izložbe. Ovaj lepi plakat izradio je Arnošt Mařha iz Čikaga. Po poslednjim vestima pripreme su veoma velike; dosada prijavila je Američka (česka) obec sokolska 2935 vežbača, a Slovenska obec sokolska oko 700. Saradivaće na sletu i jugoslovenski, poljski i ruski Sokoli iz Amerike, a po prvi put američka vojska, te veća delegacija ČOS s vrstom izabranih vežbača. Predstnik sletskog odbora je brat František Vah, načelnik brat Jarka Jelinek, a tajnik brat Musil.

Sednica Vibora ČOS

Posebna sednica sviju najvažnijih ustanova českoslovačkog Sokolstva i to: saveznog prosvetnog zabora, sokolskih novinara, muškog i ženskog prednjakog zabora, sastaje se u subotu 13., te nedelju 14. maja Vibor ČOS, glavna skupština bratske organizacije. — Dnevni red ovih sednica, čiji su članovi zastupnici sviju župa zajedno s predsedništvom Saveza, obuhvataće po-

red izveštaja pojedinih saveznih funkcionera i izveštaj o računskom zaključku za prešlo godinu, nadalje obuhvataće referate brata Trublarža o decembarskoj poslanci ČOS českoslovačkoj javnosti, o velikom izletu Sokolstva na pokrajinski slet u Ljubljani, zatim referat saveznog prosvetara o ekspediciji českoslovačkih Sokola na pokrajinski slet poljskog Sokolstva u Lavovu i brata dr. Kržovaka o učestvovanju na drugom českoslovačkom svesokolskom sletu u Čikagu. Dalje će podneti izveštaj o stanju českoslovačkog Sokolstva za 1931 god. predstnik statističkog odbora ČOS brat dr. Kržovak. Veoma zanimljiv i važan biće takođe referat potstarešine dr. Flajšmana o gospodarskom uspehu devetog svesokolskog sleta zajedno s predlozima kako će Sokolstvo upotrebiti čisti dobitak ovog sleta. Na dnevnom redu je nadalje predlog za ostvarenje pomoćnog fonda za podržavanje nepokretnog sokolskog imanja, zatim dolazi na red izbor starešine, svih triju zamenika starešine, načelnika, načelnice, prosvetara, te 23 člana predsedništva ČOS, kao i nadzornog odbora, suda časti itd. Konačno će Vibor pretresati i raspravljati o predlozima predsedništva, prednjačkih zaborava i prosvetnog odbora, te sokolskih župa, koji su bili podneti Viboru na rešenje.

Sednica sokolskih novinara u Pragu

Predsedništvo ČOS sazvalo je za dan 6 i 7 maja sastanak sviju sokolskih novinara. Na tom će sastanku podneti svoje izveštaje o napretku sokolskog novinarstva, a poveće se razgovori i o dalnjem radu na proširivanju i pojačavanju sokolske štampe.

Uspešan rad Sokolstva u Slovačkoj

Izaslanici sviju sokolskih župa u Slovačkoj održali su prvoga i drugoga aprila u Nitri svoj godišnji sastanak s velikim uspehom. Na sastanku su poveli reč o do sada učinjenom radu, te stvorili zaključke za budući rad. Ovaj sastanak bio je od naročitog značenja već i zbog toga, što je danas Sokolstvo u Slovačkoj izloženo jakim napadajima sa strane slovačkih klerikalaca i separatista, dalje zbog širenja novih madžarske agitacije i t. d. Svega je bilo na sednici 67 sokolskih radnika iz pojedinih župa, a predsedništvo ČOS, dobro poznavajući prilike u Slovačkoj i veliko značenje ove sednice, izaslalo je u Nitru starešinu brata dr. Bukovskog, njegovog zamenika dr. Slavika i tajnika ČOS dr. Pehlata. Isto tako bili su prisutni i zastupnici českoslovačke vojske, braća generali Cíla i Beneš s mnogo drugih oficira. Konstatovano je, da Sokolstvo u Slovačkoj nije u opadanju nego da stalno i to veoma zadovoljavajuće raste. Tamo je sada svega 142 jedinice sa 18.029 članstva, 3769 naraštaja i 14.754 dece, dakle svega 36.552 pripadnika. To je do sada najviši broj posle osnivanja sokolskih jedinica u Slovačkoj. Porast je za poslednje tri godine preko 4000 članstva. Društva imaju već 38 sokolana u vrednosti od oko 12.500.000 Kč, a imutak sviju jedinica pretstavlja sumu od 22 milijuna Kč. To je zaista za 15 godina veoma velik uspeh, koji je postignut u prvom redu neograničenom požrtvovanju svega članstva. Naročito živu radinost pokazuju društva u pogledu omladinskih deljenja, iako, nažalost, i u slovačkim jedinicama vlađa još i danas veliki nedostatak prokušanih prednjaka. U tom je pogledu zaključeno da se u 1933 i 1934 god. posveti sva sredstva i sile vaspitanju većeg broja prednjaka. Više nego polovina društava, 72 jedinice, imaju već lutkarsku pozorišta, gde se vrši tih ali ogroman vaspitni rad među omladinom. — Na ovom sastanku isto je tako konstatovano, da je u svim društvinama osim Bratislavе i Košice većina članova Slovaka, u naraštaju više od 80%, a u dečijim deljenjima nad 90%. Iz pojedinih referata vidi se da napadaju protiv Sokola u Slovačkoj, iako su vazda vodeni veoma žestoko od protivnika sokolskog pokreta, nisu imali nikakvih vidnih uspeha. Fakat je da se je danas Sokolstvo u Slovačkoj čvrsto ukorenilo.

Rad starih sokolskih garda

Već smo prošle godine više puta izvestili da su starija braća osnovani u mnogim českoslovačkim sokolskim društvinama posebne krugove, tako zvane stare garde, kojima je zadaća da se, pored vežbanja deljenja starije braće, brinu i za potpomaganje vlastitih društava, a naročito manjinskih društava. Rad ovih starijih garda bio je i u prošloj godini veoma uspešan i ako su imali starija braća isto tako mnogo pošla na sletu. Pored sveg tog rada oni su sakupili u Pragu za svoja vlastita društva kao pomoć 29.948 Kč; za ma-

njinska društva, koja stoje pod protektoratom prških društava, više od 41.000 Kč, a za razne druge svrhe preko 3.000 Kč, svega dakle oko 74.000 Kč. Ali starija braća nisu samo sakupljala novac, nego i knjige za sokolske knjižnice, dalje starala su se o ugošćivanju članstva manjinskih društava i t. d. Kod Sokolskog društva na Visočanima u Pragu sakupila je stara garda pomenuto društvo u prošloj godini više od 50.000 Kč za nov sokolski dom, a starija braća društva u Višegradi, isto u Pragu gde se baš gradi društveni dom, priskočili su u pomoć sa svotom od preko 34.000 Kč za unutrašnji uredaj vežbaonice.

Štite vesti iz českoslovačkog Sokolstva

Tišev dom u Pragu posetili su učesnici konferencije Crvenog krsta i to iz država: Jugoslavije, Poljske, Francuske, Švicarske, Rumunske, Litiske, Engleske, te USA i Kitaja. — Prški Sokol, matično društvo českoslovačkog Sokolstva, posetili su profesori engleskih lekarskih fakulteta (Kirurđički klub), gde su prisustvovali vežbama omladine i sokolske braće; veoma su se pohvalno izrazili o radu ovog društva. — U sokol, župi Jana Mahala u Brnu je ove godine starosta brat Kládivo Bogumil, načelnik je brat Antonín Švarc, načelnica sestra Blažena Meliharova, prosvetar brat Antonín Houdek, te tajnik brat Emanuel Hejc, a redaktor župskog vesnika "Tiš" brat Ladislav Jandasek. Obrebske župe održale su 26 marta trčanje preko polja (crosscountry) u Rečkovicama kod Brna, Župa Mahalova postavila je 37 braće, a druga župa brnska 18 braće. Pored njih takmičili su se kao gošti još i braća iz župa Bernštajnske, Kralja Jurja, Milićeva, tako da je svega bilo 71 natjecatelj.

Odeljenje za telesno vaspitanje uzgojnog društva u Ontariju u Kanadi obratilo se na ČOS za informacije o ustrojstvu prednjačkih škola ČOS. — Praška župa, koja nosi ime pok. starešine ČOS dr. Sajnera, zamolila je prški gradsku opštini da nazove jedan od najvećih trgovina u Pragu imenom dr. Sajnera. — Pošto je predsedništvo ČOS odobrilo novi poslovnik slovenskog otseka ČOS predložili su svim do sadašnji članovi i to braća: Stjepanek, dr. Beringer, dr. Pata, Zmeškal, Mauthart, Kepl i Misliveček da se naknadno kopiraju u ovaj otsek još i braća dr. Kržovak, sestra Malá i inženjer Matoušek. Ovaj otsek ima sledeće podotiske: jugoslovenski, poljski i lužički.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se i to:

28 IV (petak od 19—20 časova) predaje brat dr. Milivoj Pavlović (Skoplje): »Sokolstvo na našem Jugu.«

5 V (petak od 19—20 časova) predaje brat Dura Brzaković (Beograd): »Predratno Sokolstvo u Srbiji. Njegov značaj za zajednički rad sa Sokolstvom u bivšoj Austro-Ugarskoj monarhiji.«

Sokolska radio-predavanja održavaju se svakog petka između 19 do 20 časova.

SOKOLSKA PUĆKA RADIO-PREDAVANJA

U nedelju 30 aprila u 16 časova predaje brat Velja Popović (Novi Sad): »Sokoli i borba protiv alkohola» u vezi sa sokolskom nedeljom trezvenosti, koja traje od 24—30 aprila o. g.

Sokolska pućka radio-predavanja održavaju se svake druge nedelje.

ČAS O BR. JOVANU UDICKOM NA BEOGRADSKOJ RADIOSTANICI

27 o. m. u 15 sati održan je na Beogradskoj radio-stanici naročiti čas o bratu Jovanu Udickom kao dečjem pisecu. Na početku časa održano je vrlo uspešno predavanje o br. Udickom, u kome je prikazan njegov obilni i uspešni rad kao dečejeg pisa i vaspitanja naše omladine, a zatim su deca izvela na dirljiv način nekoliko njegovih sastava.

Ovom zasluženom priznanju naročen je brat Jovan Udicki, koji je, kao što je poznato član Saveznog prosvetnog odbora i izvestilac za sokolsko vaspitanje dece, mi se iskreno radujemo i ovu lepu manifestaciju Beogradskih radio-stanica od srca pozdravljamo.

Širite sokolsku štampu

„Sokolski Glasnik“
„Soko“
„Sokolić“ i
Naša „Radost“

(Nastavak sa 1 strane)

i kao običan vojnik, s mačem i umom krčio puteve narodu i domovini iz stražnog svetskoga rata preko razvalina i grobova, preko mora krv i potresnih elegija osirotjenih, ranjenih i izmučenih duša do sunčanih ravni novoga života! Stupio je na presto svoga Oca iz Karadordevićevog roda, da u demokratskom i nacionalnom duhu svojih predaka ravnina sudbinom Jugoslavije, naše krasne, velike i ljubljene otadžbine! To je naš Kralj Aleksandar I Karadordević, (skupština ustaže; oduševljeno pljeskanje i burni poklici: Živeo!) kome uime svih stotina tisuća, koje vi ovde zastupate, prinuštam s ovoga mesta naš prvi odani, a i sokolski iskreni pozdrav: Zdravo! (Dvoranom programu se gromili: Zdravo!)

Beli orao, koji je razapao svoja krila na kupoli kraljevskog dvorca, ne bi bio tako nadaleko vidan i ne bi se tako visoko uzdizao iz pozadine burne i slavne prošlosti naše nacionalne i državno-političke istorije, kad ga ne bi okruživala nepregledana jata sivih sokolova, od čijih lepršanja krila odvazanju s daleka i široka obzorja od granice do granice, od gora do ravnih, od sela do gradova, kao veličanstvena junačka pesma u slobodan nacionalan život usnešenog i uzdignutog naroda. I još tamo, gde u šumu morskih valova zamire, ta junačka naša pesma ne gubi se u njemu kao položena u bezdan grob, nego se povećana i ojačana šumom tih valova preleva u sve predele sveta, kličući gromovito prijateljima i neprijateljima: Jugoslovenski Sokoli ljubimo svoju zemlju, čuvamo i na strazi smo svoje domovine — jedinstvene i nedeljive Jugoslavije s jedinstvenim i nedeljivim jedinim i jedinim narodom! (Burni usklici: Tako je!)

Kada pozdravljamo svoga Kralja, ne radimo to samo iz naklonosti koja proizlazi iz formalne lojalnosti i same reči, ni zato, da bi poticali pravilnost i istinitost same svoga patrioteizma, već zato, jer u Gospodaru gledamo utelovljenu ideju Jugoslavstva, jer verujemo u Njega i jer u pojmu državnosti, kako je tumačena Njegova odlučna i energična dela, vidimo sintezu državne i nacionalne misli. Ta naša ispoved potpuno je jasna i nedvoumna, i ako možemo da govorimo o utelovljenju bilo koje ideje i bilo koje misao, moramo bez bezajaza kažući spoznajanje u pogledu preteranosti sokolskog patrioteizma glasno da izjavimo, da ideja i misao državnosti i našega jedinstva poprima oblik stvarnosti, značaj i neminočnu važnost za život naroda samo u sokolskom radu, u našim domovima i vežbaonicama, kojima je svima — dehti, domovina i vežbaonicanima — temelje zgradila ideja Tirševog Sokolstva. Ta u našem stvarnom delu utelovljena ideja i misao ima na svoje štitu plameni znak suverenosti naše države, koju nećemo dopustiti da se oskvrne, ponizi, ili okrni pod nikakovu cenu! (Usklici: Tako je!) U toj svojoj uvišenoj državljanskoj svesti mi smo neuomoljivi, nepotkupljivi i upravo fanatički. (Odobravanje i usklici: Tako je!)

I još više: ne priznavamo temeljne ideje Tirševog Sokolstva samo radi nacionalnih, kulturnih i zdravstvenih neophodnih potreba našega naroda, nego također i zato, jer moramo da naglasimo činjenicu, da nam je time dana mogućnost života realne slovenske užajnosti, kojoj sokolsko bratstvo daje pozitivnu stvaralačku moć, i koja nam otvara pogled u budućnost Slovenstva, kako su to nagovali svi najveći duhovi svih slovenskih naroda i vremena. Spominjeno slavno imena: Dubrovskoga, Mickiševića, Kopitara, Vučka, Karađića, Pušnika, Ćelakovskoga, Kolara, Safaržika, Palackoga, Gađa, Prešernra, Vraza, Lubomirskoga, Tirša, Strosmajera! (Poklici: Slava im!) Čehoslovački, Poljaci, Rusi i Jugosloveni počeli su u jednočišćenosti borbu za naše oslobođenje i u blženje svih Slovena. I ta borba nije prestala ni do današnjih dana: U njoj vodi nas i oduševljava besmrtnost velikih duhova!

<p

da proučne u tajne božjega otkrivenja u veri, crkvi, u prirodi i u čovjeku, da može svoje misli i svoje čine da razvija i izvršava u skladu sa zakonima neba i zemlje, da može da prosudjuje i da ocenjuje, množi i jača svoju vrednost, svoj duševni kapital i svoj unutarnji svet — taj naš sokolski moralni uzgoj hoće na kraju krajeva samo velike duše, koje ne tvori samo učenja knjiga, već koje u mnogo većoj meri tvori zdravo, slobodno i neprestano gledanje na istinski život.

I naš sokolski uzgoj otvara srca u dubinu, kako se izlevaju sva plemenita čuvstva, koja u svojoj ogromnoj opsesnosti sadržavaju načelo sokolskog bratstva i načelo sokolske jednakosti. Svi ih i radost svih da bi bili u svakom našem srcu! Da srce može da podnese veličinu radosti i težinu sreće, da bude duboko: tom svetom hramu mogu unutrašnjeg sveta živit Bog ljubavi, milosti i praštanja! (Živo odobravanje i poklici: Tako je!) Tu umatra sve je čisto, svetlo i sveto. Ko je odatle isčupao Boga, za nj Boga nigde više nema! (Poklici: Tako je!) — A u dubokom srcu nije zlote ni zavisti, ni kleteve ni prevare, ni osvete ni klevete. Zato pak je Bog tam, gde je sam podigao svoj oltar. I zato hoćemo duboka srca, da, velike duše i duboka srca hoćemo, jer nećemo i ne smemo da se ugnemo trpnji i boli, koje razjedaju dušu i srce bilo koga od nas, nećemo i ne smemo da se ugnemo posebice trpnji i boli, koje nagrizaju i glodu duše i srca naše neoslobodene braće i sestara! (Frenetično odobravanje.) Česa je dakle treba tamo, gde je trpnje i boli? Treba čina bratske ljubavi, a ako trpnju i bol prouzrokuje zmija, treba odvažnost da joj se smrvi glava! (Burno odobravanje i oduševljeni poklici: Tako je!) Za dobrobit drugih potrebne su vlastite žrtve! (Poklici: Tako je!)

I ako hoćemo velike duše i duboka srca, ko na svetu ima moralno ili zakonito pravo da osuduje to i takvo naše uzgojno htjenje? Da li nije sve, što je, samo u velikoj duši i u dubokom srcu? Tu su deci roditelji, tu su roditeljima deca, tu je velenost prirode, tu je veličajnost neba, tu je domovina, tu brat i sestra, tu su naši sveti grobovi, tu je seme života, tu je sve, što je lepo, veliko, dobro, istinito i plemeno. Zašto? Zato, jer je tu Bog i njegova ljubav. I gde je ljubavi, tamo su i živa dela!

I jer hoćemo takav sokolski moralni uzgoj, zato nam je potrebna bratska ljubav i radinoljubiva volja, veliko požrtvovanje i neprestan rad, da najpre uzgojimo sami sebe, jer hoćemo da uzgojimo druge. Od kolikog je značaja takav sokolski uzgoj za sve slojeve našega naroda, to može da proceni i da shvatim sam onaj, koji svoje pogledi obraća duši našeg naroda i spoznaje, koliko još neobradenog polja čeka tu na dobre bratske ruke, da dudu i da dignu na beli dan sve to nesudeno bogatstvo, koje leži zakopano u dušama i srcima. Naš seljak je najbogatiji, najčestitiji i najosećajniji čovek na svetu. Ali on mora da bude svestan svoje vrednosti i svoje uloge. On mora da zna, da njegov rad dobiva to veću cenu, što više u nj ulaže znanja, iskustva, uma i ljubavi. On

Pogled na skupštinsku dvoranu — Spreda: izaslanik Nj. Vel. Kralja general g. Hristić; s leve na desno: izaslanik Ministra fizičkog vaspitanja naroda brat Milan Petrović, ministar unutrašnjih dela g. Žika Lazić, zastupnik Ministra vojske i mornarice general g. Pantelić Jurišić, poslanik Češkoslovačke Republike brat dr. Robert Flider; otraga deo skupštinskih delegata.

mora da bude svestan natprirodnosti onih veza, koje ga spajaju sa zemljom i domom; nije to samo slučaj i igra sudbine, nego je to najviše što čovek može da dade zemlji: ljubav prema rodnoj gradi!

Ta ljubav našega seljaka, koji se s njome priklanja svojoj zemlji, koji je vezan za nju kao dete s belim ručicama o ljubljeno naručje svoje majke, ta ljubav odiše i cveta u seljačkom domu, šumi i u razgibanom zlatnom klasu pšeničnog polja, ona se bleska u nabubrenim zrnima grožđa, ona bući u zelenim lugovima tamnih šuma, ona se kreće iz željeznog pluga, kose, motika i lopate, ona se odražaju iz čistote i urednosti kuće, spremišta — svega. Ta ljubav baca svoje svetlo kao kandilo pred svetom slikom, koje je kao dar najvišoj Lepoti, Dobroti i Istini, a ujedno i kao kandilo slave i časti pred ikonom domovine! (Oduševljeni poklici: Tako je!)

Takvog hoćemo i moramo da imamo našega seljaka, da bi tako u istinu bio stub domovine, da bi sam odlučivao o svojim zahtevima i potrebama. Onda nam neće trebati da se bojimo, da bi se mnoštvo naroda dala voditi od tuge razuma i da bi se osećala zadovoljna samo pod čvrstom rukom i tudiškom petom! Sto izradi ruka svesnoga i do samosvesti uzdignutog seljaka, to je najčišći dar zemaljskoga nezemaljskome i svoga svima drugima, kojima je to potrebno, to je u materijalnoj vrednosti i po nutritivu, reka bi, po moralnoj, duhovnoj vrednosti dvostruko dragocenije, jer je plod i dar ljubavi; kao da bi komad za komadom uzmao iz zemlje njeni unutarnje, nevidljivo, divno snavanje i stvara-

nje, koje je neiscrpivo i koje se ne prestano množi, ako umna i vešta ruka s ljubavlju dodaje, što s ljubavlju uzimle.

I ništa drugoga ne mogu da kažem ni o našem radniku, koji treba da bude uzgojen u istom duhu i mislu. Samo on može da izradevinama svojih ruku poda oblik živog snimka svoje stručne sposobnosti, samo on može da dade materiju život i duh, da može udovoljavati materijalnim potrebama kuhaca, a da ujedno zadovoljava, razvija i povećava smisao za umetnost i racionalnost. Iz duše i iz srca sve je, što je dobro, veliko i lepo.

Tako vodi naš sokolski uzgoj u dubinu i veličinu duše i srca naroda. I tako se razvija iz nesvesti u svest, da brat i sestra sami sebe uključu u svoj rad. I kako je veliko, grandiozno to dostojanstvo u duši Sokola radnika i Sokola seljaka, koji dobiva svoj oblik i odražuje se u njegovom delu! U tome, s čime se naš radni čovek bavi, samo je sredstvo, da se prikaze dostojanstvo duše i da se naglasi istina, da ni jedno pošteno delo nije sramota! Sramota je lenost, gramzivo uživanje i nemoralnost! (Poklici: Tako je!) A delo sviju, koje je usmereno na dobro svih, to je najviše dostojanstvo sokolske nacionalne i državne svesti!

Možda se sećate, da sam već na lanjskoj glavnoj skupštini jasno i otvoreno obrazložio svoje poglede na najveću važnost aktivne saradnje našeg seljaka i radnika u našoj organizaciji. Pre izgovorene reči imaju samo da potvrđuju važnost. To naše gledanje na tu stranu našeg uzgojnog rada i obektivno prosudjivanje uspeha toga

rada dovadaju me do tvrdnje, da ruke, duše i srca siromašnih stvaraju u našoj domovini nov život, te da bi u mnogim predelima naše zemlje bez našeg uzgojnog rada još i danas vladala moralna i materijalna pustoš i da od sada unapred ne bi mogli da zamislimo napredak u svim pravcima zdravog nacionalnog i produktivnog života bez Sokolstva. (Živo odobravanje i poklici: Tako je!) Narod je sa Sokolstvom, a mi smo s narodom i radi njegaj! Hteli bi svata mnoštva, danas već ponosno uzdignuta u svesti svoga značenja i svoje važnosti za zdrav, nov život zajednice i celine, sva ta mnoštva, koja žive u dostojanstvu svoga rada, da dignemo na zavojevalački pohod u sva središta našeg kulturnog pokreta i snovanja, da probude našu inteligencu, da pokucaju na njenu svest, i da obrnu njene poglede na sve one predele našega seljačkog i radničkog sveta, gde je toliko gladi i toliko žede (živo odobravanje), i da joj klinknemo: »Zašto ste se otepili od nas? Na češkoslovačkim visokim školama predaju o Sokolstvu i s time oduševljavaju naštu inteligencu za tu ideju, koja je došla i u naša sela kao spasiteljica. Dajte, setite se takoder i nas u hramovima znanosti i umetnosti, koje smo mi radnici i seljaci pomogli da zgradimo sa žuljevima svojih ruku! I u božjim hramovima dajte nam nauk ljubavi, ne vredajte dostojanstvo naših duša, jer su takoder i one od Boga, kao što su i hramovi božji sazidani s našim žuljevima i u našem znoju!« (Dugotrajno odobravanje.)

Mi, braće i sestre, sve to razumemo. Razumemo zov našeg seća i zov naših radionica; zov molbe,

a ujedno i zov svesti dostojanstva duše našeg priprstog čoveka, koji stoji na čvrstom tlu svoga spoznaja, da bi se srušilo sve, kad bi on odmakao svoje zdrave mišice i svoju zdravu dušu iz temelja naše zajednice. (Poklici: Tako je!) Mi to dobro razumemo, jer živimo u srcu svoga rada, gde je poštene, skromne, požrtvovnosti i bratska ljubav. Čujemo kućaj tog dubokog srca, osećamo toplinu rođene krvi, merimo veličinu duše, sve je to beskonačno, beskrajno i neizmerno, jer je složeno u jedno veličanstveno zdjelje: u zajednički dom narodne budućnosti i u posvećeni hram njegove duševnosti!

Rad, koji smo izvršili, samo je mali ostatak rada, koji čeka naše buduće pokolenje. Žalimo svakoga brata i svaku sestru, čiji nenadni odlazak iz našeg broja toliko oplakujemo. Nemila smrt takoder i u prošloj godini ugrabilu nam je mnogoga brata i mnogu sestru, i predug bi bio taj niz, kad bih htio da ih ovde naveđem po imenu. Sećam se pak dvoje imena, koja predstavljaju dva glavna smera našeg rada: to je brat Mihajlo Lukić, član saveznog Izvršnog odbora i savezne uprave, i brat Vilko Perdan, naš odličan vežbač i takmičar. (Usklici: Slava mu!) Prvi je bio predstavnik sokolskog upravnog prosvetnog rada, a drugi pak uzor tehničkog i telesno uzgojnog našeg rada. Oba brata u punoj su meri udovoljili svojim zadacima, koje smo na njе postavljali. Ostali su nam verni do smrti. Medu ta dva groba redaju se svu drugu našu humcu, kojima ćemo uvek pristupati sa srcem punim ljubavi i s bratskom zahvalnošću za sve posvećeno i uspešno izvršeno sokolsko delo. Svi Vi, koji se telesno ne nalazite medu nama, a koji ste i koji ćete biti živi u našem unutarnjem životu, počivajte spokoju u rodnoj zemlji! — Sećam se takoder i smrti predsednika Međunarodne gimnastičke federacije, Sarla Kazalea (usklici: Slava mu!), koji je podlegao bremenu života, i koji je uspešno vodio tu organizaciju, učestvujući još prošle godine i na svesokolskom sletu u Pragu. Pokojnik je bio osobito oduševljen poštovalcem Sokolstva uopće, a takoder i prema nama Jugoslovenima uvek je iskazivao i isticao svoje iskrene simpatije. Svima tim državim i milim pokojnicima: »Slava! i »Večnaja pamjat!« (Skupština ustaje i kliče: Slava!)

Od svih tih grobova neka sađa naši pogledi poleti u bratske slovenske zemlje, u kojima se zapinje tabor slovenske sokolske velike antante! Naše duše k njima nosi naš iskreni bratski pozdrav! Pozdravljamo braće i sestre Čehosloveke, Poljake i Ruse, sa kojima nas spaja jedna te ista misao i sa kojima nas u tom silnom slovenskom sokolskom kolu čini velika i nepobedivima! Političari i diplomatima ukazujemo mi Sokoli put realne slovenske užajamnosti, koja ima da bude zalog našoj samostalnosti i mira među narodima Evrope, a koja je uvek pripravna da brani izvođenju načonalnu i državnu slobodu, čast i veličinu domovine. (Oduševljeno odobravanje i burni poklici: Tako je!) Što bi značila politička zajednica tih država u današnjem času, belodano je. Svoj braći slovenškim Sokolima i sestrama slovenskim

Sokolicama, njihovom naraštaju i njihovo deci, svoj toj milijonskoj slovenskoj sokolskoj vojsci naš bratski pozdrav! (Skupština kliče gromki Zdravo!)

Slovenska Lužica, danas preplavljena valovima nacionalno-socijalističkog nemačkog mora, preživljuje najstrašnije svoje dane. Sokolski savez Lužičkih Srba na svom zadnjem zboru u Budišnu zaključio je dobrovoljni raspust, jer ga je na taj sudobnosni korak prisilića jača sila — besmrtno nasledstvo Bizmarkovog Rajha: Macht geht vor Recht — sila kroči pred pravdom! — Pored te željezne ruke učinila je svoje razorno delo takoder i verska netrpeljivost jedne internacionale, koja je razdvojila nedovoljno zbijene redove lužičko-srpskog Sokolstva. Državna sila, udružena i dopunjena s drugom, slovenskom sokolskom bratstvu ništa manje neprijateljskom silom, prouzročila je ovu tragediju slovenske Lužice, na čijoj strani stojimo sa svim svojim simpatijama i s bratskim pozdravima, čvrsto uvereni u snagu osvete duško uvedene pravde. (Frenetično odobravanje i burni poklici: Tako je!)

U ta toliko dirnuta i uzbudena bratska čuvenja dolazi kao lek i uteha radosna činjenica, da je Međunarodna gimnastička federacija izabrala za svog novog predsednika pretstavnika slovenskog Sokolstva, brata Zamojskog (burni poklici: Živeo!), kome na tom izboru s ovog mesta iskreno čestitam, naglašujući, da je s tim izborom počaseno poljsko i sve slovensko Sokolstvo, kome je brat Zamojski u međunarodnom gimnastičkom svetu pribavio tako odlično priznanje i dominantno mesto! Po svem međunarodnom gimnastičkom svetu opet se sada s čašću izgovara sokolsko ime. Naša je ideja pobedila, pobedniku bratski Zdravo! (Dvoranom se ori gromki: Zdravo!)

Naše zajedničke težnje u slovenskom sokolskom bratstvu dobile su po Tirševom nauku međusobnog upoznavanja i podupiranja silan i veličastven izraz na prošlogodišnjem IX svesokolskom sletu u Pragu, kome na svetu još nije bilo ravna. Sokolska ideja doživela je najpotpuniji triumf, i onaj, koji je prisutstvovao tom sletu, taj ga nikada neće zaboraviti. Jugoslovensko Sokolstvo svojim časnim učešćem na tom sletu u Pragu pred zastupnicima svih kulturnih naroda svega sveta snažno je i dostojno pretstavljalo našu snagu, čuvajući ozbiljno ugled i dostopjanstvo naših državnih boja. S novim oduševljenjem za sokolske ideale vrati smo se u našu domovinu, posetivši još pre tog i braću Poljake na pokrajinskem sletu u Gdinji, gde smo očiličili bratske veze između jugoslovenskog Jadrana i poljskog Baltika. Izvršili smo lep deo zajedničkog rada, a potrebno je, da u budućnosti učinimo još i više.

S praškim sletom najdostojnije smo zaključili stogodišnjicu rođenja dr. Miroslava Tirša, i iz te jubilarne godine prešli smo odmah u jubilarnu godinu jugoslovenskog Sokolstva, kome sada protiče 70 godina, pred koliko je bilo osnovano prvo sokolsko društvo u našoj domovini. Pripravljamo se za pokrajinski slet u Ljubljani, koji će biti dostojna proslava toga jubileja — taklio zanimljivija, jer će se tom prilikom održati takoder i medusletska takmičenja za Mač Kralja Aleksandra I. Takoder i na tim takmičenjima ponovo će se pokazati uzgojna moć Tirševog sustava i sokolskog uzgoja: sokolska takmičenja nisu samo prikaz zgodnje fizičke telesne snage, već takoder one imaju i umstven, moralan značaj, jer je u njima borba lepoga s lepim, dobra s dobrim, plemenitog s plemenitim, a u cilju, da sve te vrline i kreposti pokreće nove puteve do usavršavanja i pribrojju nove, mlade borce za užvišenost sokolskih idealova.

U takvom delu, s takvim nazorima, s takvimi osnovama, u takvoj apsolutno nesebičnoj i do skrajnosti požrtvovnoj službi našemu Kralju, našemu narodu i našoj domovini, u službi neoporecivo užvišene ideje slovenskog sokolskog bratstva i — što je glavno — u takvoj moralnoj jakosti i u takvom dostopjanstvu duša brutalno je po nama udarila poznata poslanica, da su u prvom času zastala naša srca od iznenadjenja i da se je u božjim hramovima kao od otrovnog daha ugasila večna svetlost, i kao da bi se mrak srednjega veka slegao na našu domovinu! Nećemo da s ovoga mesta ispitujemo, od koga, od kuda i zašto je došao povod za taj nečuveni afak na nas! O tom je bilo pisano i govoreno u javnosti u tolikoj meri, da su se svih u poslanici navedeni konkretni slučajevi premetnuli u neistinite i kleveničke i neuždržive dokaze o našem bezverstvu, i da su udarci, na ma namenjeni odbili se natrag k

onima, koji su hteli da udaraju. (Dugotrajno burno odobravanje i poklici: Tako je!) Rado bi prešao s te poslanice na dnevni red, ali ipak moram posve kratko da spomenem nekoje stvari. Pohvalno spominjem, da se je naše članstvo pri tome ponelo potpuno korektno i dostopjanstveno. Sa zadovoljstvom naglašujem, da je poslanica promašila svoju svrhu, jer nije razbila naše redove, već je što više razdvojila mišljenja samoga klera: mač, potegnut na nas, udario je u vlastito meso klerikalnog pobornika. S priznavanjem podvlačim, da su braća narodni poslanci i senatori (Poklici: Živelj!) u Narodnom predstavništvu odlično obeskrepli i do kraja opravgli su poslanicu i da je osobito ministar za fizičko vaspitanje brat dr. Hanžek tom prilikom zauzeo jedno stajalište, koje upravo mora da imponuje. (Pljesak i poklici: Živeo!) Bratsku zahtvanost izričem svoj javnosti i svoj štampi, koja se je odlučno, muževno i stvarno uzvela za oklevetano sokolsko ime. Toj uzbudjenosti sve naše javnosti podala je bila posebno dostopjanstvenu crtu izjava pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva, koja nosi potpis staroste brata Adama Zamojskog, koji je takoder i u svojoj domovini muževno i bratski odbio taj nasrtaj na našu čast. Tačko se izvoštjuje pobjede nametnutih bitaka: izazivača treba potisnuti natrag u granice njegovog zaklona, gde treba da u kajanju razmišlja o besmislenosti i neobuzdanosti svoje borbenosti. (Dugotrajno oduševljeno odobravanje i poklici: Tako je!)

Potpuno mirni i uredeni sami u sebi, i čisto jasno svesni vrednosti i uspeha svoga rada, koji nekojim potpisnicima nikako ne ide u njihov ultramontanski račun, ne vidimo priznanje u simpatijama mnoštva, koje nas je s njima obasulo, nego vidimo priznanje u pobedenom protivniku, koji treba da sam obraćuna na očigledno božieg bivstva s klevetama, zavišću i neprijateljstvom. Njegova je stvar, kako će takav svoj moral da dovede u sklad s tako strašnim i potpunim porazom. (Živo pljesanje.)

Hećo bi samo još da ukažem na očito neverstvo, koje u svim sličnim prilikama uvek izlazi na dan, na neverstvo one nekolicine, koji se smatraju od Boga postavljenim čuvarima verskih istina, a na to zaboravljaju, kada ih preuzme slepa strast. (Burni poklici: Tako je!) Hrist je učio: »Petre, ti si kamen, i na tom kamenu sačuđaču crkvu svoju, kojoj neće moći da naškode ni vrata paklenal« — Sada pak dodeše njih dvojica ili trojica i počeće da razglasuju po svim rimokatoličkim crkvama, da će Sokolstvo pobediti i porušiti to, što je Bog stvorio za sve vekove! To je očigledno neverstvo prema našu onoga, koji je Sin božji, i o kojem govori prorok Izajia (53, 5): »On je bio ranjen radi naših prestatuka, bio je ponižen radi naših greha; snašla ga je kazna radi našeg mira i rane njegove bile su naše ozdravljenje.« — Ta nevera prema božjem nauku sada nam ponovno dokazuje, da nekoj nikako ne žele mir, za koji je Hrista snašla kazna, i da ne priznaju njegove rane, koje bi imale da nam budu ozdravljenje. Oni toga neće i ne priznaju, oni samo izazivaju, seću i biju, a pri tom borbenom poslu ujedno i zaboravljaju reči sv. Pavla apostola: »Ko trga mač iz korica svojih, od mača će i poginuti!« (Pljesak i poklici: Tako je!)

U tom divljem naletu ultramontanizma na užvišenost naše ideje odvražno je ustalo iz besnog meteža nekoliko slugu Gospodinovih i otvoreno se i junački postavilo uz nas: Učelini, Kotnik, Spinčić, Ivanšević i drugi (dugotrajni pljesak i oduševljeni poklici: Živelj!) svetla su nam i toliko draga imena! Hvala vam, braćo! (Ponovni burni poklici: Živelj!) Za nama i pred nama svima gledam iza veličanstvene katedrale u Đakovu, kako se maestozno diže pojava velikog jugoslovenskog vladike Josipa Jurja. (Skupština ustaje uz gromki poklik: Slava mu!) Vidim, kako podiže svoju belu ruku na blagoslov, koji nam pada na dušu i sreću, da treperimo u slatkom čuvenstvu, kada slušamo njegov apostolski glas, iz kojeg izbjiga božja reč: »Mir među vama! — Braćo, ljubite se među sobom! — Gangl.

To nam je najveća zadovoljština: nauk bratske ljubavi, koji mi Sokoli sa svojim radom i životom prinosimo od duše do duše, od srca do srca!

I u znamenju te bratske ljubavi pozdravljam Vas, sestre i braće, Vas, koje poslaše ovamo bratske župe da tu izvršite svoju dužnost! Mi svi znamo, da bez svesti o odgovornosti ne sme da se učini jedan sokolski korak. Ta svest odgovornosti tvori pravilne odnose među dužnostima i pravima, da se tako u našem životu može da iz-

razuje harmonična skladnost među duševnim svetom i javnim delovanjem svakoga pojedinca, kome stroga moralnost daje pravo, da se postavi za sudački sto. Da! Ja imam toliko odvažnosti, da pozivam k stolu sudaca svakoga pojedinca, da dode sa sudom o svome radu, da bacim na vagu naša moralna dobra i naše materijalne tekovine i da izreče sud! Na jednoj i na drugoj strani pak mora da буде takoder i deo njega samoga — ona velika duša i ono duboko srce! (Poklici: Tako je!)

Taj sudački zbor stotina tisuća nas može jedini da ozdravi svaku kruz, gde je dovoljno odvažnosti, da se ukaže na početku zlata: na kruz moralu i na pustopano uživanje, koje tako raskošno proizlazi iz te moralne krize. Bratski sudački zbor tih stotina tisuća — taj može da pokaže, gde je izlaz iz nizina zabluda i iz niskosti nezasitne pohlepe: on ukazuje na delo i žrtve za velike ciljeve sokolskog bratstva!

U tom silnom razmahu našega rada želim da pokažem na posebnu važnost uzgojnog delovanja načelnika naših majka i starijih sestara Sokolica, kojima se tu otvara nepregledno polje napornog inaća, a i najzahvalnijeg rada, što kanim tim rečima da označim? To je nužna želja svih rodoljubnih sokolskih srca, da bi svi Jugosloveni bili u sokolskom duhu najbolje uzgojen narod na svetu: malen brojem, a velik domoljubljem, duševnim i telesnim zdravljem, pak nadmašiv! — (Živo pljeskanje i odobravanje uz poklike: Tako je!)

S tom željom i s blagodarnošću našem novinstvu, koje nas u našem radu uvek podupire, otvaram treću glavnu skupštinu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije! — Zdravo! — (Dvoranom prolama se gromki Zdravo! Dugotrajni pljesak i oduševljeno odobravanje br. Gangl uz burno klanjanje: Živeo!)

Nakon toga pretsedavajući brat Gangl predlaže da se pošalju

POZDRAVNI TELEGRAMI

NJ. VEL. KRALJU ALEKSANDRI

BEOGRAD

SKUPSTINA SAVEZA SOKOLA KRALJ. JUGOSLAVIJE NA DANASNIJU DAN, KAD SE SABRALO CELOKUPNO JUGOSLOVENSKO SOKOLSTVO PO SVOJIM DELEGATIMA, UPRAVLJA PRVI SVOJ POZDRAV UZVIŠENOM VLADARU KRALJU ALEKSANDRU I I ČITAVOM VLADALAČKOM DOMU. JUGOSLOVENSKI SOKOLI VAZDA SPREMNI, SVESNI SVOJE ZADAĆE, STOJE UZ PRESTO SVOGA VLADARA, DA NA NJEGOV POZIV USTANU NA ODBRANU NARODA I DRŽAVE. DA ŽIVI NAŠ KRALJ ALEKSANDAR II! DA ŽIVI UZVIŠENI DOM KARADORDEVICA! ZDRAVO! — GANGL.

Citanje pozdravnog telegrama Nj. Vel. Kralju skupština je saslušala stojeci uz oduševljeno klanjanje: Živeo! Njegovo Veličanstvo Kralj!

ČEŠKOSLOVENSKA OBEC SOKOLSKA

PRAHA, Tiršov dom

Sokoli kraljevine Jugoslavije sa današnje svoje godišnje skupštine, a još uvek pod jakim dojam prošlog svesokolskog sleta, šalju svoje bratske pozdrave najvernijim braću u radu za ostvarenje Tirševih ideja. Zdravo! Nazdar! — Gangl.

ZWIJAZEK SOKOLSTVA V POLSCHE

VARŠAVA, Foksal 2

Jugoslovensko Sokolstvo sa svoje današnje godišnje skupštine šalje iskrne pozdrave svojoj braći Poljskim Sokolima, a uz želju da duž citate svoje granice uspešno razvija svoj rad na čast svoje domovine, a na odbranu svoga naroda. Zdravo! Czolem! — Gangl.

Citanje ovih telegrama skupština je primila oduševljenim klanjanjem.

Za ovim dobio je reč izaslanik Ministra prosvete brat dr. Maksa Kovačić, koji je toplo pozdravljen od skupštine rekao sledeće:

GOVOR IZASLANIKA MINISTRA PROSVETE BRATA DR. MAKSA KOVACIĆA

— Braćo i sestre! Čast mi je u ime gospodina Ministra prosvete i u ime gospodina Načelnika Odeljenja za srednju nastavu isporučiti Vam najsrdačnije pozdrave. Gospodin Ministar prosvete i gospodin Načelnik Odeljenja za srednju nastavu izrazili su mi da Vam saopštimo, da se u celini prime onako, kako je to zaključeno na jučerašnjem poverljivom sastanku. Ovo se odnosi i na predlog o visini doprinosa i budžetu, na predlog za priređivanje sletova i sve ostalo sem predloga revizionog odbora.

— Pošto su izveštaji, a isto tako i svi predlozi, kako Saveza tako načelnika i župa, te anketne komisije, podrobno prodiskutovani i raspravljeni na jučerašnjem poverljivom sastanku delegata svih župa, to u ime svih delegata predlažem da se tako izveštaj i svi predlozi ne čitaju i ne diskutuju, već da se u celini prime onako, kako je to zaključeno na jučerašnjem poverljivom sastanku. Ovo se odnosi i na predlog o visini doprinosa i budžetu, na predlog za priređivanje sletova i sve ostalo sem predloga revizionog odbora.

Potpština prima ovaj predlog br. Petrović jednoglasno, te brat Gangl izjavljuje, da je time svršena druga i treća tačka dnevnog reda i da dolazi na red četvrtu tačku

IZVEŠTAJ I PREDLOG REVIZIONOG ODBORA

Brat Veselić kao član revizionog odbora, a u ime istog, čita izveštaj, koji je otštampan u knjizi Izveštaja za godinu 1933, te predlaže da se uz taj izveštaj primi i sledeći zaključak:

— Glavna skupština prima na značajne izveštaj nadzornog odbora podnesen na redovnoj glavnoj skupštini dne 9 aprila 1932 g. u stvari pregleda sletskih računa iz 1930 godine, te rešava da se prede na dnevnim red.

Skupština jednoglasno prima izveštaj revizionog odbora i gornji zaključak.

Brat Gangl nakon toga konstatiše, da je dnevnim red završen te zaključuje skupštinu sledećim rečima:

— Braćo i sestre! Izvršni odbor savezne uprave, plenum uprave, zbor delegata, revizionog odbora, zbor starešine župa i članova izvršnog odbora — svi radili su na dobro celokupnog Sokolstva. Mnogo je bilo rada, a mnogo ga je ostalo i za buduće. Verujem, da ćemo svi, kad se razidemo svojim domovima, taj rad koji nas još čeka, vršiti i izvršiti najsvesnije i s najvećom sokolskom ljubavlju, sa tvrdom verom u pobjedu sokolske ideje, a na slavu našega Kralja, naše otadžbine, našega naroda i svoga Sokolstva i Slovenstva uopšte. U tome smislu posnete i bratske pozdrave, koje Vam danas upućujem, svoj braći i sestrama svima našim jedinicama diljem naše druge otadžbine. Zdravo!

Zavrsne reči brata Gangla skupština je pozdravila oduševljenim pljeskanjem i burnim poklicima Zdravo!

— Time je bila III redovna godišnja glavna skupština Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije zaključena u 11'15 časova.

Zahvala Nj. Vel. Kralja
na pozdrave upućene sa glavne skupštine Saveza

I zamenik starešine Saveza SKJ brat Gangl primio je od V. d. Ministra Dvora Nj. Vel. Kralja pismo sledećeg sadržaja:

Gospodine,

Njegovo Veličanstvo Kralj primio je sa zadovoljstvom rodoljubive pozdrave, podneseće u ime skupštine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

Po najvišem nalogu čest mi je izjaviti zahtvalost učesnicima na njihovim toplim izrazima odanosti.

Još nešto o higijeni vežbaonice

Ne bih ovom prilikom zloupotribo gospodarstvo bratskog Uredništva, da brat Ante Tadić, profesor iz Subotice, nije svojim dopisom u br. 15. »Sokolskog glasnika« smatrao za dužnost da upozori braću Sokole, a naročito braću prednjake i predavače prednjaka tečajeva, na izvesne pogreške, koje sam ja po njegovom shvatanju, učinio u mome članku »Higijena vežbaonice«. Zbog toga sam čitaočima mogao i njegovog članka dužan malo objašnjenjima, koja nisu ponakad i pored svoje opširnosti ubedljiva. Ko pak radi sa kubaturom, njemu ona nisu ni potrebna.

Kad se govori o veličini, pa i visini, jedne prostorije, a naročito one, gde se skuplja veći broj lica, mora se bezuslovno voditi računa i o kubaturi te prostorije. Kad se ova mera ne uzme u obzir, onda se mora pribeti dugim objašnjenjima, koja nisu ponakad i pored svoje opširnosti ubedljiva. Ko pak radi sa kubaturom, njemu ona nisu ni potrebna.

Nije mi poznato, da se parket može postaviti i prema dužini sale. Parket, koliko ja znam, sastoji se iz kratkih i uskih dašćica ili iz drvenih pločica raznog oblika, koje se stavljuju na već spremljenu podlogu (od drveta, asfalta i t. d.). Dašćice se redaju obično dijagonalno, a pločice jednostavno ili u vidu raznih figura. Kod običnog drvenog poda, ako se daske postave poprečno ili dijagonalno prema dužini sale, manje se habaju, troše i ližu nego kad se postave uzdužno, te se na taj način i manje pršine stvara. Ako je pod rđavo postavljen, na vlažnoj osnovi ili se po njemu vuku sprave, onda ni poprečno ni uzdužno postavljene daske ne mogu spreciti njegovo brzakvanje.

Linoleum, da nema onih mana, koje sam u mome članku naveo bio bi najidealniji pod s higijenskog gledišta. Razume se, da je dobar pod od dasaka daleko bolji nego linoleum rđavog kvaliteta, koji se mora često krpiti i naročito, kad se o njemu ne vodi dovoljno računa.

Obično se zidovi u vežbaonicama obiju u svome donjem delu, blizu poda. Pokrivanje većih površina zidova drvetom nije bez značaja za poroznost zidova, osvetljenje i prijatan izgled jedne vežbaonice. Udaranje štapićima po zidu i guranje razboja prema zidu ne može služiti ni jednom vođi grupe kao opravданje, ako se time nanese kvar zidovima.

Kako će postaviti prozore u vežbaonici zavisi mnogo i od mesta na kome se vežbaonica nalazi. Vrlo je važno da susedne zgrade ne zatvaraju slobodan horizont vežbaonici. Kod većih gimnastičkih sale Sportforum-a u Berlinu prozori su postavljeni samo na

jednoj strani, a kod male sale iste ustanove prozori se nalaze na dva susedna zida, koji se sučeljavaju, pa ipak obe ove sale pretstavljaju primer higijensko urednih vežbaonica u pogledu svetlosti, ventilacije i ostalog.

toplo pozdravili ove mlade oduševljene vežbače.

Starija braća pokazala su Ravaničke vežbe iz 1905 god. Ove su vežbe, posmatrane s današnje tehničke visine, vrlo prostih sastava. One su gimnastička azbuka, s kojom se počinju učiti vežbe. Prvi, osnovni stadium u razvijanju gimnastike. One su slika onog doba, kada se Sokolstvo počelo javljati i širiti kod našeg naroda. Pojava starije braće, kao novina pozdravljena je s puno simpatija.

Ženski naraštaj, mlađi, u divno sačuvljenoj vežbi »Jugoslovenska rukomet« pokazao se je kao dostojan takmac svih partnera (in, naraštaja mlađeg). I ove mlade vežbačice pokazale su sjajan uspeh, vežbajući lako i precizno savladajući sva teška mesta u vežbi. One obećavaju, da će biti kao članice savršene. Ispraćene su s velikim tapšanjem.

Članovi s vežbom »Slovan« — sastav br. Kovača iz Dubrovnika, postigli su redak uspeh. Vežba je sastavljena po lepoj pesmici slovenačkog pesnika, s visokim tehničkim kvalitetima. Br. Kovač, koji ima dubok ljubav za naše nacionalne stvari i da u pesmama naših pesnika pronađe lepu gradu za sastav vežbi, pokazao se kao veštak s punim umetničkim merilom. On ima fini i razvijen osećaj za lepo, za ono lepo, očišćeno od svega profanoga. Sem toga on ima smisla za mera, te svoje sastave ne pretrpava suvišnim stavovima i ne opterećuje ih nepotrebним balastom. Svako njegovo delo sačinjava jednu lepu, harmoničnu celinu, u kojoj pokreti izbjaju jedan iz drugog i nisu se u jedan neprekidni lanac. Nema intermeča i umetaka, ubaćenih iznadnog. Njegove su vežbe, kao tkanina satkana iz raznovrsnih boja i šara i daju jednu živopisnu sliku.

U »Slovantu« radnja se razvija u brzom burnom tempu, vežbači izlaze i zalaze, iz jednog stava u drugi, brzom munje, protikavaju se medusobno, stvarajući svaki čas drugu sliku.

Članovi su ne samo shvatili smisao vežbe, nego su osetili i sav zamah pesnikovog ushta, izraženog u stilovima ove pesme o veličini Slovenstva, pa su je izveli sa žarom i poltom mlađičke bujnosti! Ushaćeni gledaoci pozdravili su ih na završetku punim oduševljenjem.

Pošle odmora članovi su dali na razboju nekoliko od onih vežbi, težih sastava u kojima se ispoljava jaka izvežbanost, preciznost, izdržljivost i lakoća vežbača. Postigli su veliki uspeh.

Članice su prikazale Ljubljanske sletske vežbe s potpunom izvežbanom i savršeno lako. Jednovernomenost pokreta, ravnjanje, budna pažnja u svima momentima ove vrlo lepe vežbe, pokazali su da su sestre uložile veliki trud, imale jaku volju i naročito interesovanje za ovu jubilarnu ljubljansku vežbu. Položile su ispit da mogu ići na slet. I njih su gledaoci pozdravili burno.

Muški naraštaj, stariji, vežbao je Kosovsku legendu od Cernea sjajno i s potpunim razumevanjem ovog uzbudljivog dela. Vežba je sastavljena po poznatoj pesmi našeg najbujnijeg pesnika Đ. Jakšića: »Što čutiš, čutiš... I reči i arija, kojom se pre rata dugi i često pevala ova duboko osećajna patriotska pesma, uzbudjavale su duše mlađih vežbača i ovi su je odvezbali s oduševljenjem. Posticani silinom reči zvonyh stihova i nošeni gromkošću arije iz koje su se izlivali i težak bol i gorak prekor, ovi mlađici su vežbali sa zanosom. Osetili su značenje ove pesme pa su je izrazili savršeno i izazvali veliku oduševljenje.

Zenski naraštaj sa svojom tačkom »Na prelu« — sastav s. Pavićević — izgleda da je proizveo najjači utisak. Kao i male pralje i ove mlade prelje bile su mile i simpatične. Gledaoci su bili u nedoumici, koja je lepša od njih. Najbolje je ono rešenje, obe su lepe, a meni se više dopada ova ili ona.

Na prelu je slika iz našeg narodnog života, iz običaja kojih nestaje, a koji su izvršili iz duše naroda. I zato nam je ova lepa stvarčica bila tako mala. Oko vatre, naložene na polju iskopile se mlade prelje da u društvu vesele, razdragnane predi i šapuću tajne svojih uzbudnih srdaca i usplamte mlađosti. S preslicama su i kao da s onom tankom žicom ispredaju i sve svoje stake jade što ih sagorevaju u drugima! Da olakšaju sebi one pevaju. Dolaze jarani s pesmom veseli, radosni, preslice se ostavljuju da se zaigra kolo mlađalačko, lako, bujno...

To nam pokazuju vežba prelo. — Prelje su obučene u narodne nošnje i jarani (opet iz ž. naraštaja) isto tako. Šarenilo, pesma, kolo, mesećina, sjaj vatre, sve se to meša i protkiva, pružajući sliku, koja očarava i zanosi. S. Pavićević ima fini ukus i lepu maštu, dobro poznavanje našeg narodnog života i daho jedno tako reči umetničko delo, a da su prelje izvele ovu stvar savršeno, dokaz je ono silno ushićenje s kojim ih je cela dvorana ispratila.

Članovi su dali još jednu vežbu: »Devetku« od br. Jankovića. Vežba je vrlo komplikovana, s teškim stavovima, puna raznovrsnih varijacija, obrta i naglih prelaza. Vežba se razvija u jednom vrlo brzom, burnom tempu, kao kakav vihor. Vežbači se promeću i

prepliću s neverovatnom hitrinom i lačicom. Ostavili su jak utisak.

Zenski prednjački zbor je završio akademiju sa svojom vežbom: »Osimećome«, sastav s. Janković iz Zagreba. Vežba pretstavlja jednu težu i složenu kompoziciju, za čiju je izvođenje potrebna veća vežbačka rutina. Vežba višeg gimnastičkog stila, koja je dala prilike ženskom pred. zboru — cim vrsnim članicama — da pokažu svoje visoke tehničke sposobnosti. Vežba se razvija u dosta brzom i poletnom ritmu, puna raznovrsnih težih stavova, možda malo težih nego što bi to dočekala obična ženska snaga. Zato je mogu izvesti uspešno samo snažne i dobro izvežbane vežbačice, kao što su bile sestre iz prednjačkog zobra. One su postigle sjajan uspeh i krunisale ovu uspelu akademiju.

ŽUPSKA KROSKONTRI UTAKMICE

U nedelju 9. IV 1933 godine održane su u Košutnjaku kraj Beograda prve kros-kontri utakmice Sokolske župe Beograd. Na ovim utakmicama nastupila su sledeća društva: Beograd Matica s članovima, članicama, muškim i ženskim naraštajem; Beograd I s članovima, članicama, muškim i ženskim naraštajem; Beograd IV s članovima; Beograd V s članovima i muškim naraštajem; Beograd VI s članovima; Beograd VIII s članovima; Valjevo s članovima; Zemun s članovima, članicama, muškim i ženskim naraštajem i Pančevo s članovima, članicama, muškim i ženskim naraštajem.

Tačno u zakazano vreme u 10 časova pre podne otvorio je utakmice prijednom govorom prvi potstarešina župe brat Milivoje Smiljanić.

U prvoj treći učestvuje ženski naraštaj na 800 metara. Na start izlaze 42 naraštajke, a stiže na cilj 31. Prva je stigla Vera Vrabec iz Zemuna za 3:17, druga Edita Pisker iz Zemuna, a treća Marija Golupčić iz Beograda I. Po broju dobitnih bodova društva su zauzela sledeći plasman: Zemun 231 bod, Pančevo 141 bod, Beograd I 97 bodova i Beograd Matica 27 bodova.

Pošle ženskog naraštaja startuje 38 članica, a stiže na cilj 24 na stazi od 1000 metara. Prva je stigla sestra Mile na Predragović iz Zemuna, druga sestra Flora Hofman iz Beograda Maticice, a treća sestra Mara Josimović iz Pančevo. Plasman društava u ovoj treći bio je sledeći: Beograd I 155 bodova, Beograd Matica 80 bodova, Zemun 34 bodova i Beograd Matica 27 bodova.

U trećoj treći na stazi od 1500 metara učestvuju 62 naraštajca, a stiže na cilj 56. Početni tempo je bio snažan, da je ceo treten zatutnji, a tri najmajnja naraštajca su srušena i prosto pregažena od ostalih, ali su ipak hitro skočili i nastavili trčanje. Prvi je stigao u divnoj kondiciji Aleksandar Dćeri iz Pančevoa za 5:07 i 1/2, drugi Vladislav Ujvari iz Pančevoa, a treći Dragoslav Obradović iz Beograda V. Po bodovima društva su zauzela sledeći red: Beograd Matica 682 bodova, Beograd I 431 bod, Pančevo 249 bodova, Zemun 209 bodova i Beograd V 125 bodova.

U trećoj treći na stazi od 1500 metara učestvuju 62 naraštajca, a stiže na cilj 56. Početni tempo je bio snažan, da je ceo treten zatutnji, a tri najmajnja naraštajca su srušena i prosto pregažena od ostalih, ali su ipak hitro skočili i nastavili trčanje. Prvi je stigao u divnoj kondiciji Aleksandar Dćeri iz Pančevoa za 5:07 i 1/2, drugi Vladislav Ujvari iz Pančevoa, a treći Dragoslav Obradović iz Beograda V. Po bodovima društva su zauzela sledeći red: Beograd Matica 682 bodova, Beograd I 431 bod, Pančevo 249 bodova, Zemun 209 bodova i Beograd V 125 bodova.

U poslednjoj treći na 2000 metara krenula je lesa članova od 96 njih na broju i to neverovatno snažnim i brzim tempom, te je radi toga na cilj stiglo samo 60 njih. Borba je bila velika. Prešakale se jaruge. Prestizali su jedni druge. Padalo se i ponovo dizalo i jučilo napred. Niko nije mario što ga grmlje i šiblje grebe, već je svaki težio da bude ispred drugih. Prvi je stigao na cilj brat Nebojša Nikolić iz Beograda VI za 8:04 i 1/2, drugi Vitomir Pregrl iz Zemuna, a treći Milutin Matić iz Beograda V. U ovoj treći društva su dobila sledeći broj bodova: Beograd Matica 377, Pančevo 258, Beograd I 230, Zemun 226, Beograd VI 184, Beograd V 166, Beograd VIII 161, Beograd IV 134 i Valjevo 45.

Premda sabranim bodovima po društva krajini plasman bio je sledeći: Beograd Matica na prvom mestu sa 1166 bodova, Beograd I na drugom mestu sa 913 bodova i Zemun na trećem mestu sa 700 bodova. Dalje dolaze društva po redu: Pančevo 679, Beograd V 291, Beograd VIII 161, Beograd IV 134 i Valjevo 45 bodova.

Ove utakmice je vodio i sproveo je organizator brat Evgenije Davidov, referent za laku atletiku u Tehničkom odboru župe, uz pomoć ostalih članova Tehničkog odbora. I pored nekih nedostataka, koji nisu mogli da budu izbegnuti, utakmice su kao prve ove vrste užupi potpuno uspele. Stranih posmatrača bilo je vrlo malo, jer je duvo prilično hladan vjetar. Lekarska sekacija bila je dobro organizovana, ali nije imala mnogo posla i pored tolikog broja učesnika; samo je klonuo jedan naraštajac i ubroj je bio osvešćen.

Nadamо se, da će, služeći se iskustvom sa ovih prvih kros-kontri utakmica, naša župa u buduću pri sličnim privedanjima imati mnogo većeg uspeha i mnogo bolje sprovedenu organizaciju.

Tok utakmice snimalo je filmsko preduzeće »Jugoslovenski prosvetni film«.

M. J.

SOKOLSKO DRUŠTVO MRAMORAK

† Brat Svetislav Omorak

U državnoj bolnici — »grudnog odeljenja« u Beogradu, posle dužeg bolovanja u svojoj 47 godini života, pre-

minuo je 13. o. m., jedan od najuglednijih gradana Mramorka, brat starešini Šok, društva u Mramorku, Svetislav Omorak, učitelj.

U toku celog svog života pokojni br. Omorac, mnogo je doprineo dobra i korisna na polju narodnog jedinstva u rasprostranju i opširnoj Jugoslaviji.

Za vreme Austro ugarskog iga, on kao veliki Jugosloven i patriota svoje države mnogo je propatio i preživeo teške muke, bio je tada gonjen, interniran i više puta zatvaran, gde je i prekratio svoj kratki vek po madžarskim zatvorima, ali ipak on je sve to preživeo i dočekao Vaskresenje moćne i velike Jugoslavije. Po Vaskresenju ljubljene mu Otadžbine, on je bio postavljen za učitelja u Izbištu potom na položaj školskog nadzornika belokrvanskog sreza, u svom rođnom mestu Uljmi, onda premešten za učitelja pri nadzorništvo u Vršac i najzad u Mramorku, gde je i proveo svoje dve godine, za koje je vreme i stekao svu popularnost i ljubav među stanovnicima ovog sela.

Poznавajući pokojnog, svaki je mogao reći, da to nije samo čovek obične funkcije, već neumorni i nikad smireni radnik. Radio je on neumornim svom silom na položaju učitelja u razredu, a radio je on u slobođeno vreme van istog u svima društva.

Najzad njegovom je inicijativom bilo je osnovano Sokolsko društvo u Mramorku, na čelu kojeg je bio on sam, ali tu nije bio dugo sreće; ovaj rad mu presekla dugotrajna bolest i naposletku kobna smrt.

Iako je umro i ako njega nema više među nama, zato je ostalo njegovo dobro same i koristan rad u svetlom pamćenju među svima s kojima je imao veze.

Dragi braće, neumorni radnici i slovenski poborniči, neka Ti bude la-ka crna zemlja i Slava ti!

SOKOLSKO DRUŠTVO STARA PAZOVA

Od 6—25 februara održan je u našem društvu društveni prednjački tečaj na kojem su članovi prosvetnog odbora držali predavanja i to: braća dr. Kristo Grbin, dr. Georgije Mihailović, Pavle Čapović i Ivan Gajić.

Ispit je održan 5. III. Polagalo je 11 (4 sestre i 7 braće); ispit je položilo 9.

4. III. održao je član beogradske opere g. Boris Popov vokalan koncert, koji je veoma dobro uspeo.

9. IV. održao je predavanje g. dr. Vladimir Dvorniković, univ. profesor i pomoćnik min. prosvete. Tema predavanja je bila: O tipovima i karakterima ljudi. Predavanje je vrlo dobro uspelo. — Dr. V.

Župa Bjelovar

SOK. ČETA NOVI GRADAC

Na uskrsni ponedeljak t. l. 17. o. m. priredila je ovomesna Sokolska četa u prostorijama osnovne škole prvu sokolsku akademiju bez točnja uopšte da bude kakvog pića. Na akademiju se odazavao veliki broj mesnog seljaštva; došlo je nekoliko braće iz naše upr. opštine Gradina, a naročito se sakupila omladina okolišnih susednih sela.

Sokolska, odnosno školska, prostorija bila je puna posetilaca, a ukrašena je bila slikama i dekorima u narodnim bojama, tako da je davala lep dojam u potpunom sokolskom duhu.

Akademiju otvorio je pozdravom četnički prosvetar br. Gonan, nakon čega je mešoviti hor sokolske dece i naraštaja otpavao drž. himnu, koja je od strane posetilaca pozdravljena burnim pljeskom.

Potom je prosvetar čete održao predavanje: »Učiteljstvo i škola kao činioči sokolske ideologije i radnog programa«, koje je vrlo pažljivo poslušano. Zatim su naraštajci izveli dve lepe deklamacije patriotsko-sokolskog sadržaja, a naročito zadovoljstvo i raspoloženje pobudila je kod gostiju pesma »Moj Sokole, zdravolj« od dr. V. V. Rašića, što su isti oduševljeno aplaudom popratili.

U sledećoj tačci m. i ž. naraštaj održao je precizno dve proste vežbe, a posle toga otpevao nekoliko pesama nacionalno-sokolskog karaktera.

Na kraju — kao poslednja tačka izvedena je po članovima čete šaljivi igrokaz: »Začaran blago od P. Matijevića.

Sve su tačke raspoređene bile na vinski, pa je moralni uspeh zadovoljavajući.

Župa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO BOROVICA

Na veliki ponedeljak je imelo bojniško sokolsko društvo akademiju, ki je izpadla nad vsako pričakovanje. Že velik poset sam, zlasti tujev, je počazal, da uživa društvo ugled. Od zunanjih gostova naj predvsem omenimo naše zavedne braće iz Vrhnike, ki so prišli na akademiju skoro korporativno. Pa tudi Logatčani so prišli in se niso ustrašili precejšnje oddaljenosti — Sploh kažejo zadnje čase notranjska društva izredno delavnost.

ko uopšte, tako i kod nas. On nam je vrlo lepo izneo i ocertao ciljeve Sokolstva i njegove ideje. Na kraju predavanja brat starčina uputio je nekoliko reči mladima na kojima svet pa i naše Sokolstvo ostaje. Interes za ovu temu i govornička sposobnost brata starčine osigurali su vrlo dobar uspeh predavanju, pa je isto ostavilo dubok dojam na prisutne.

Posebno brata Sadikovića uzeo je reč brat Nikšić. On je u svom govoru predlagao da se osnuje magazin za skupljanje žita, koje je on kaže poljoprivredni referent podelio. Prisutni su ovaj predlog s oduševljenjem primili.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO ALEKSANDROVO

17 aprila ispratili smo brata Luka Škoda u 58 god. života na večni počinak. Jutro je bilo tih i blago. Nebo je bilo pokrito sivim oblacima, dok se sprovezen kretao i približavao polaku, žalosno k grobiju. U nama se budila sve veća uspomena na našeg brata, te nas to jutro još jače vezala zauvek za njegov sokolski rad, uz njegove toplice i prijateljske reči. Preneli smo se u njegove mlađe dane, da ga ugledamo zadovjena slobodom i bratstvom. Uveren da samo čvrsto organizirani možemo se boriti protiv austrofili i italijanofila, nalazi se među utemeljiteljima Hrvatskog Sokola god. 1911. gde radi do nesreće 1914. god. Polazi u rat u kojem oboli i bolest ga ne ostavlja do smrti. Po oslobođenju ega ga opet u upravi Jug. Sokola, gde neumorno radi blagom reči i dobrim primerom. Bez trune egoizma, kao u sokolskom tako i privatnom životu, pomaže Sokolsku zadružnu i Kupališnu zadružnu kao jačac, Jadransku strazu i Streljačku družinu kao član. Visoko uzdignuta nacionalna svest bodriša ga, te je mogao žrtvovati mnogo vremena za dobro svetu. Obitelj njegova odgojena sokolski aktivno saraduju na sokolskim nastupima, akademijama i drugim priredbama. Posvetio se sav svojem mestu i velikoj domovini, a često smo ga čuli govoriti o miloj nam Istri.

U ime braće i prijatelja oprostio se s njime brat Mrakovčić Anton, upravitelj osnovne škole, koji je s pravom rekao: »Pred nama leži pravi čovek, brat i prijatelj«, a i deca među sobom govorile: »Umro je najbolji Sokol u Aleksandrovu. Neka je laka ova naša jugoslavenska zemlja bratu i prijatelju Luki Škodi!«

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKA ČETA KRAPANJ

Zauzetnošću referenta za sokolske čete u našoj župi školskog nadzornika brata M. Trive, došla je naša četa do svoje pozornice.

Dana 16. o. m. pred dupkom punom dvoranom, tako da su se mnogi morali da vrate ne nalazeći u njoj mesta, održala je naša četa akademiju, koja je u svakom pogledu uspela.

Iza kako su sokolska deca otpovala državnu himnu, brat starčina D. Stipić, upr. škole, govorio je o »Savremenim zadacima Sokolstva«. Zatim je brat Ljubo Jurčić održao govor: »Uloga Sokolstva u našoj narodnoj prošlosti.« Oba su govorila bila često prekidana burnim klicanjem Nj. Vel. Kralju, Jugoslaviji, Sokolu Kraljevine Jugoslavije, Tiršu, te državnom i narodnom jedinstvu.

Nakon toga su sokolska deca izvela proste vežbe. Davana je lakrdija tri čina »Lekar protiv volje« od Moliera, koju su izveli sokolski diletanti. Kao najzadnju točku programa izveden je šaljivi nemi prizor »Kod brijača«.

Zabava je završena u najboljem raspoloženju i oduševljenju.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO BAŠAID

Prvi dan Uskrsa 16 aprila o. g. priredjeno je naše Sokolovo društvo akademiju. Izveden je ovaj program: 1) Sokolstvo kao vaspitač dece i omladiće, predavanje br. Milana N. Jovanovića, starčine. 2) Proste vežbe izvodio je uz pratnju muzike: a) muški podmladak, b) ženski podmladak, c) muški naraštaj i d) muški članovi. 3) Školski nadzornik, šaljiva igra u 1 činu od Koste Trifkovića, prikazali su članovi Diletačkog otseka Sokolovog društva.

Akademija je ostavila dobar utisak kod prisutnih.

Moralni uspeh je postignut, a materijalni je bio slabiji nego na ostalim priredbama našega Sokolovog društva, jer usled krize akademija je bila doista slabo posećena.

SOKOLSKO DRUŠTVO JASENOVO

17 aprila 1933 u 1 sat po podne Sokolovo društvo i mnogobrojno gradaštvu iz Jasenova svečano su dočekali bratska sokolska društva iz Bele

Crkve i sela Palanke. Beločrvensko društvo predvodili su: starčina brat Toma Irović, direktor gimnazije u penziji, i načelnik br. Dušan Janić, avijat. poručnik, a palanačko načelnica sestra Milosava Jovanović, učiteljica. Kao izaslanik župe prisustvovao je načelnica iz Vršca sestra Nevena Bogdanović. Posle sastanka i bratskog pozdrava, svi Sokoli zajednički su prodefilovali kroz ulice uz pratnju muzike i mnogobrojnog sveta iz mesta i okoline. Kretnanje povorka odredivali su starčina br. Ivan Prekajski, mesni sveštenik i načelnik br. Nikola Ivačković, trgovac, s načelnicom sestrom Milicom Marković. Povorka se zaustavila pred školom, gde je br. Toma Irović održao vatrene i patriotski govor kličući Vrhovnog Starčina Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom Domu, kojom je prilikom nastalo burbo klicanje.

Posle toga sva tri društva pristupila su izvedenju sokolskih vežbi: prosti, na spravama, skupine i t. d. Vežbali su članovi, muški i ženski naraštaj i podmladak. Uspeh je bio pohvalan i na opšte zadovoljstvo publike.

Uveče je priredena uspela zabava s programom: 1) Predavanje »Dom, škola i Sokolstvo«, koje je uspešno održao prosvetar br. Popović Ugleša, upravitelj škole; 2) Dva pozorišna komada »Kijavica i Dugme« od Nušića; 3) Dve recitacije i jedna živa slika. Program je takođe izveden na opšte zadovoljstvo publike.

SOKOLSKO DRUŠTVO KRSTUR

Godinama se već vodi akcija među Sokolstvom za otvaranje sokolske čitaonice. U poslednje vreme ova dužnost je preuzeo na sebe brat Ramadanski Zdravko, upravitelj osnovne škole. Čim su pravila i molba odobrena odmah se pristupilo nabavki dnevnih listova i ostalih potreba. I to je u najkraćem vremenu rešeno. Članovi za sada imaju na raspolaženju 4 razna dnevna lista, 1 ilustracija, i još raznih zabavnih knjiga i časopisa. Posle ovega je sledovalo osvećenje, kojem su na poziv Sokolstva prisustvovali sva meseca. Na udrženja. Iza raznih govorova izveden je program, koji je bio sastavljen u čisto sokolskom duhu. Prvo su deca osnovne škole izvela nekoliko uspešnih deklamacija. Zatim su pod vodstvom sestre Andelije Pavlović, načelnice mesnog Sokolovog društva, deca osnovne škole izvela nekoliko uspešnih vežbi. Zatim su ista deca pod vodstvom sestre Marije Poček, prosvetara, iz-

vela uspešno vežbe s lukovima. Poslednja i najinteresantnija tačka programa bila je izvedena na vratilu od vežbača: Šećerov Dušana, Malbaški Živice, Kojić Pante i Mali Kamenka. Ovo je spremanje izvršio brat Duško Šećerov, prednjak društva. S ovim vežbama krstursko Sokolovo društvo je dočaralo da još uvek zauzima zavidan položaj među Sokolstvom iako se šire netačne verzije da je ono u opadanju. Isto veče Sokolovo društvo je pod vodstvom prosvetara sestre Marije Poček održalo u svakom pogledu uspelu zabavu.

SOKOLSKO DRUŠTVO PODLOKANJ

Jedno od najmladih društava Sokol. župe Vel. Bečkerek je nesumnjivo Sokolovo društvo Podlokani, koje je osnovano krajem januara meseca ove godine zauzimanjem učitelja Sokola brata Koledin Milet. Društvo je u svojoj sredini okupilo skoro svu omiljinu i priličan broj starijih; sve dobrovoljici iz bivših pokrajina Bosne, Hercegovine, Dalmacije i Crne Gore, jer se društvo nalazi na koloniji dobroyljaca.

Društvo je odmah po osnivanju i priznanju od strane župe počelo svoj prosvetni rad u dva pravca i to vaspitanjem omladine telesnom vežbom, pesmom i igrom i poučavanjem starijih. Za odrasle priredjen je u toku marta meseca zimski poljoprivredni tečaj, na kojem su brat Koledin i gospoda sreski saniti, referent, poljoprivredni i veterinarni održali 10 raznih predavanja. Tečaj je imao lep moralni uspeh, jer je prosečno svako predavanje sašla 50 slušalaca.

Na prvi dan Uskrsa 16 aprila društvo je priredilo prvu svoju zabavu, koja je takođe srazmerno broju i materijalnoj snazi kolonista, dobro uspešna. Program prvog javnog istupa sastojao se iz vežbanja muške i ženske dece i članova, koji su izveli vrlo skladno svoje sokolske vežbe. Članovi su pored običnih vežbi izveli vrlo lepo simbolično sokolsku temu u vežbi s pesmom. (Oj letni sivi sokole.) Na kraju je prikazan i pozorišni komad »Školski nadzornik« od Trifkovića.

Kako se sada približuje vreme za župski slet, koji će se održati u Vel. Kikindi 4 i 5 juna, to se članstvo postojećih kategorija marljivo sprema, da bude na istom u što većem broju zaustipljeno. Društvo nedostaju materijalna sredstva, koje su u početku svakom potrebna, ali se nuda izvesnoj pomoći župe, te s tim dočekati leto, a po

žetvi valjda će lakše biti, jer će tada i članovi svoju potporu u novcu moći društvu pružiti.

SOKOLSKO DRUŠTVO TOMA SEVAC

Ovdašnje Sokolovo društvo na dan 17. o. m. održalo je sokolsku akademiju, koja je u svakom pogledu vrlo lepo uspela.

Izvedene tačke: sokolsko predavanje, dečja deklamacija »Šta je Sokol« i deklamacija »Ruski Sokol — Miroslav Tirš«, koju je deklamovao S. Alferov, dok osn. škole, izazvao je dugi aplauz. I sve dalje tačke: sok. vežbe — muške dece, »odlomak svirke — tam-buraškog zbara, članova sok. društva, sok. vežbe — članova društva, »piramide« — izvedena po članovima društva, »uzajamna piramida« škol. dece i članova, bile su burno pozdravljene. Akademija je ispalala kao jedna od najuspjelih akademija Sokolstva u ovom selu.

Župa Zagreb

SOKOLSKA ČETA DONJI BOGICEVCI

U selu Donji Bogicevci željom samih seljana, a uz pomoć matičnog društva Nova Gradiška, osnovana je sokolska četa, kojoj je imenovana ova uprava: starčina Nikola Baljić, zam. starčine Dragan Baljić, tajnik Ilija Lasković, blagajnik Teodor Mišević, načelnik Radovan Grozdanić, zam. načelnika Nikola Puhar, prosvetar Nikola Kovačević, te revizori Rade Baljić i Ilija Bauković.

Kako ovo četi uz matično društvo pruža potrebnu pomoć naša agilna četa Medari-Trnava sa svojim vrednim starešinom br. Brankom Kneževićem, nadamo se, da će četa moći s uspehom raditi i napredovati.

D. V.

Tko oglašuje,
taj napreduje!

KLIJARNA ST. DEO
LJUBLJANA-BALMATINDVAIS

204-17

Sokoli i Sokolice! Naručujte i služite se samo kod onih tvrtka, koje oglašuju u „Sokolskom glasniku“!

Vse tiskovine

za sokolska društva

vse potrebne knjige

za sokol. knjižnice

vsa vabila, letake, lepake

za sokolske prireditve Vam natisne

Tiska šolske, mlađinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrira knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. / Tiska časopise, revije, vizitke, bloke, kataloge in mlađinske liste.

Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA V LJUBLJANI PODRUŽNICA V MARIBORU Tyrševa ulica štev. 44

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI FRANČIŠKANSKA 6

Najnovije patentirane mehaničke karike za vežbanje dobavlja ANDREJ GODLER, dipl. teh. Vareš - Majdan Tražite opis i cenu!

»Spomen - klinice« Eksere za osvećenje sokolske zastave najbolje i jeftino izrađuje MIRKO SMAT, gravir Beograd, Terazije 1

PRVA JUGOSLOVENSKA INDUSTRIJA ŠPORTSKIH POTREPŠTINA

M. DRUCKER

Zagreb, Ilica 39
Beograd, Pasaž
Akademije Nauka

NOVI specijalni CIJENIK za SOK. DRUŠTVA sa svim potrebnim uputama upravo IZĀSAOI!

Brašo i sestre!

Spremajte se pravodobno na slet u Ljubljani i Cuhaku i nabavljajte sve Vaše потребе за danu, načinštaj i članstvo kod naјstarije bратске radnje:

BRANKO PALČITI, dobavljач Savesa C. K. J. ZAGREB,
Krp. Marije ulica br. 6. Brojčavni naslov: Trikotnika, Zagreb.
Telefon broj 26-77 ili filijala Beograd, Balkanska 24.

gde ћете бити на потпуно задовољство послужени према пропису Savesa Sokola kraljevine Jugoslavije. Захтевавјте ценike и проспекте. Цене умерене.

199-18

Širite sokolsku štampu!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolovo prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sok